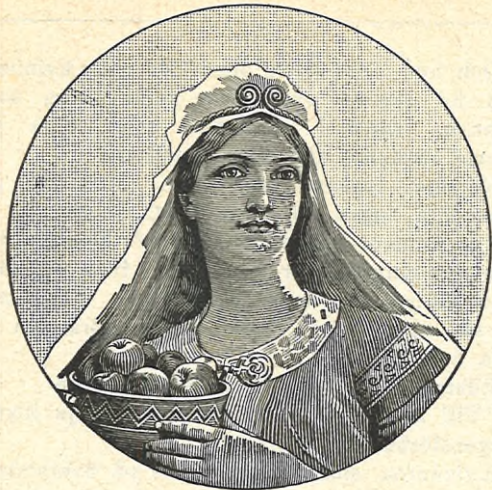

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

FRÖKEN SIGNE RAPPE. EFTER ETT OLJEFÄRGSPPORTRÄTT AF B. ÖSTERMAN.

SIGNE RAPPE.

EN SVENSK OPERASÅNGERSKA I TYSKLAND.

FRÅN DEN TYSKA musikvärlden har nyligen hit ingått meddelandet, att fröken Signe Rappe — fördelaktigt känd hos vår publik från hennes uppträdanden som konsertsångerska såväl i Stockholm som i landsorten — å Mannheims hofteater vunnit en stor framgång som "Salome" i Richard Strauss' opera af samma namn.

Detta har gifvit oss anledning att i vårt dagsnummer presentera den unga, talangfulla sångerskans bild — reproducerad efter en oljemålning af artisten Bernhard Österman — och till densamma foga nedanstående biografiska rader.

Signe Rappe är född 1879, dotter af general Axel Rappe och hans maka, f. Sandahl. Hon började sina sångstudier hos fru Thekla Hofer härstädes, hvars förträffliga undervisningsmetod i förening med elevens lifliga temperament, goda röstmaterial — en hög, klar sopran — och fina smak afgäfvit mycket tillfredsställande resultat.

Fröken Rappe begaf sig sedermera till Berlin för att i dess rikt pulserande musiklif ytter-

ligare utveckla sin talang och hade där till lärarinna den utmärkta sångerskan fröken Thérèse Behr. Senare har hon studerat för fru Etelka Gerster-Gardini samt för madame Bataille i Paris.

Under sin Tysklandsvistelse har fröken R. medverkat vid konserter på olika platser och öfverallt vunnit ett gunstigt mottagande, ej minst af den nogräknade tyska musikkritiken, tills hon nu i Mannheim vunnit en stor seger som operasångerska. Hon är fast engagerad därstädes sedan den 1 september.

Mannheims hofteater räknas bland Tysk-

lands förnämligare lyriska scener, och premiären af "Salome" bevidades af en i hög grad musikintresserad publik, bland hvilken funnos flere af kejsardömets mest bemärkte musikbedömare. Fröken Rappes framgång var ett evenemang inom den tyska musikvärlden. "Hon hade helt och hållet lefvat sig in i titelrollen och gick fullständigt upp i densamma", säger en musiktidning i Mannheim. Recensenten förklarar vidare, att hon var såväl vokalt som dramatiskt den yppersta Salome-framställarinna han hört. Hvarken fru Wittich vid Dresdenoperan eller fru Guszalewicz i Köln hade lyckats ge Salome en så ypperligt karakteriserad gestaltning på scenen. Ett annat fackligt pressorgan yttrar sig i samma berömmande ordalag och framhåller vidare stämmans bärighet samt den intelligens, med hvilken rollen i såväl musikaliskt som dramatiskt hänseende var utarbetad. Publiken hälsade ock vår landsmaninna med stormande ovationer, hon inropades ett tjugotal gånger, och operachefen tackade henne inför öppen ridå för hennes briljanta tolkning af den ytterst kräfvande uppgiften.

Måhända vore det ej ur vägen, att vår egen opera inom en snar framtid tillgodogjorde sig fröken R:s artistiska krafter.

"KAINS LAND" OCH DESS DIKTARE.

OM NÅGRA DAGAR skall bland allt annat litteraturnytt i våra bokhandelsfönster äfven presentera sig en ny diktsamling, betitlad "Kains land" och bärande författarenamnet Ludvig Nordström, hittills bekant endast genom några prosaskizzer, strödda i tidningspressen, bland hvilka den i Idun för ej länge sedan publicerade kraftiga bilden ur det ångermanländska skärgårdslifvet: "I själtiden".

Den unge mannen, ty han räknar sin tillvaro på den här tvifvelaktigt solventa stoftbollen från början af 1880-talet, är en debuterande norrländsk diktare, och att döma af bredden och kraften i hans stråkdrag kommer han helt visst att få intresserade lyssnare.

Hernösand är Ludvig Nordströms hemstad, där blef han student 1901, låg därefter ett par terminer i Uppsala, kom så in i Sundsvalls tidning, hvarest han endast stannade några månader. Om våren 1905 for han till ett fiskläge norrut och vistades där som stadd dräng till oktober samma år. Skref sedan vers en månad och kallade samlingen "Kains land". — De röja en personlig egenart, dessa små färgmustiga skisser och stämningar från författarens hemtrakt; han har synbarligen ångermanlandskustens natur och folklynne i blodet och han känner hvad han skildrar.

I den boken inledande målningen af hembygden framhåller han, hur Olof Högberg med "Den stora vreden" i realiteten grundlade en norrländsk litterär konst och "gaf oss norrländingar den förtid vi länge nog längtat efter. Han manade fram den ångermanländska naturen på ett sätt, som bara infödingar kunna rätt uppskatta, och alla de anmärkningar, som sö-

LUDVIG NORDSTRÖM.
FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

derifrån stigit mot hans verk, äro riktade mot sådant, som har sin förklaring af och rot i den patetiska och oroliga ångermanländska naturen.

Före honom hade Pelle Molin verkat, men splittrad och ovarsam och osäker på sig själf och framför allt utan den fasta undergrund, som han kände sig behöfva, men som kom först med "Vreden", förmådde han inte fylla måtten. Han betecknar den norrländska litteraturens smärtsamma födelse; med Högberg äro vårdorna öfver.

Dessa båda min hembygds män stå som portalfigurer till vår litteratur.

Men ännu har ingen sökt att skildra dessa bygder och deras lif i bunden form. Det blef mig förunnadt att göra första försöket.

Själ af gammal fiskar- och sjömansstam, har jag drifvits ut till hamnarna, där jag känner mig bäst hemma, har lefvat fiskarens lif och ger därför vers från hafvet och kusten. Efteråt komma väl andra inifrån landet. Förmodligen gror det nu poeter rundt i Norrlands land.

Kanhända spår den unge skalden sant, och kanske att dessa hans sånger äro upptakterna till vårt framtidslands diktning. I alla händelser tro vi det intressera våra läsare att här nedan finna ett par prof på klangen i hans lyra.

KAINS LAND.

KAINS HJÄRTA var af sorger mättadt, när han slog den lille Abel, pojken med de mjuka knäna, han gick ut i skogarna, där blef hans hjärta lättadt

och hans känslor lena;
himlens väldiga stjärnor dröpo
lindrande salfva uti hans blod,
irrande djuren stilla kröpo
till hans ensamma gård och bod.

Landet bredde sig kring Kain vida,
bergen sågo på den ensammes gång,
om sommardagarna stodo de drömmande blida
och hörde hans tunga sång,
och i vintrarnas isiga nätter
hveno stormar på snöiga slätter,
men bergen skyddade Kains gård,
och han lefde i deras vård.

Öde, mörklagdt, fyllt af älfvars stämma,
skogars brus och hafvets tunga dunder
ligger detta land, där jag är hemma,
här ser folket ännu gamla under,
här går drömmen högt i stjärnors hus
och från fattig bygd, där norrskenselden lyser,
och i unga åren man ensam fryser.

Och Kains land är detta land, här bygga
de män, som ej ha Abels knän, de mjuka,
men vandra fram med stora, trygga
och fasta steg långt bort från alla sjuka
— när unga årens krämpor botats
och mannaårens sol går opp,
står i vår själ det träd, som hos de gamle
rotats,
med gröna blad och blommans ljus i topp.

Vemod är vårt hjärtas klara vatten,
men friska vindar krusa det,
genom natten
stora drömmar, gamla minnen öfversusa det;
Kain, enslingen bland bergen,
träder fram, när våren tänder bergens rund
i gyllne morgonfärgen,
och prisar stolt det stora, första vårdagsljusets
stund.

HÖSTSEGLATS.

I DAG på morgonen for jag från stan
i en sjungande bris,
och seglat har jag gudslånga dan
på olika vis,
middag åt jag i Prästhushamn,
när fiskarna foro från strand,
när jag lättade ankar, de kommo i land
till natten och karestans famn.

Rundt i mitt afhållna Ångermanland
nu doftar hvar höstlig äng,
och stjärnorna utströs som silfversand
öfver hvar sofvandes säng,
men jag går ut på det mörknande haf,
när mänskorna somna i ro,
ty det är min lust och mitt hjärtas kraf
och där är min glädighets bo.

Jag sitter till rors, när månen fälls ner
som en rofdjursatnd,
dess krumma och hvässade spets jag ser
sig rikta mot mig och mitt land.
Selene, du isiga kvinna, som vet
all kärlek, som världen bragt,
jag sliter ur hjärtat min hemlighet
att välsignas i natt af din makt.

En slängkyss till landet, som ligger där
så naket i snöande ljus
— välsigna den bygd, som min hembygd är,
och mitt hus och min älskades hus,
och säg, o gudinna, åt den som far
helt ensam i höstnattens stund,
hvad min älskade gör, om dess tanke drar
till seglarn bland prickar och grund.

Och sänd genom skymmande nattgardin
med en stråle en kyss ifrån mig,
och låt henne drömma om nattbrisens hvin
på min gungande seglarestig,
och nu, om dess blod är af kärlek rördt,
så låt mig ett tecken få se,
att jag vet och förstår, att min bön du hört
och mitt hjärta en glädje vill ge.

Jag lyfter min mössa, jag bugar förnöjd,
där jag seglar med hast:
en stjärna i blåhvita himlens höjd
från sin stjälk och sitt fäste brast!
Jag ser, att Selene är stor i makt,
att min älskades sinne är ömt,
ty gudinnan välsignar min hembygds trakt
och min kära om mig har drömt.

PÅ KRIGSSTRÅT. AF EVA-MARIA D.

"JAG FÖRSTÅR inte riktigt, hvad det är
frågan om," säger den unga flickan, där
hon står i stugdörren och håller en lista af
kvinnornas masspetition i handen. "Kan inte
karlarne sköta om röstningen?"

"Skulle inte kvinnorna också behöfva ha ett
ord med i laget?" svarar rösträttsfrun. "Nej,
se här är ju huset fullt af folk," tillägger hon
och stiger förbi flickan in i stugan. Där råder
söndagseftermiddagsfred, frånvaro af manfolk
och stort kafferep. Misstrogna blickar mönstra
rösträttsfrun och hennes följeslagerska.

"Om jag får, ska jag läsa upp för er, hvad
saken gäller," säger frun som svar på blickarna.

Och hon läser orden om att Sveriges kvinnor,
som ha samma skyldighet inför lagen som
männen, också i rättvisans namn böra ha
samma rättighet att välja lagstiftare.

Rummet lyssnar och tiger. Man ser på
hvarandra, ingen vill våga första steget.

"Vi kvinnor måste hålla ihop," kommer det
från den yngre rösträttsdamen. Hon vill försöka
skjuta på lasset i menföret. "Och det
är så mycket, vi skulle kunna göra, om vi
bara finge."

Rösträttsfrun vågar ett afgörande ord.

"Vill ingen ge sitt namn? Det är ju ingen
borgensförbindelse heller."

Kvinnorna småskratta och se på hvarandra.
"Det är ju inget farligt att skriva på sitt
namn," kommer det omsider från en af de
äldre. Hon ser sansad och tänkande ut. "Det
kan en väl göra."

"Jag skrifer inte mitt. Nej men gör jag
så," säger en ung kvinna med en liten flicka
i knät. "Sånt där är inte kvinnfolksgöra.
Det ska karlarne sköta."

Men ett par af de äldre ha rest sig, och
den unga flickan i dörren besluter sig efter
mycken tvekan och många försäkningar, att det
kan då göra detsamma, om hennes namn kommer
med, och att hon inte riktigt förstår hvad
det ska tjäna till.

Det blir några namn på det hvita papperet,
t. o. m. den gamla gumman, som inte kan
skriva själf, vågar en blygsam begäran att få
vara med.

Det är i en af södra Sveriges skogsbygder
en eftermiddag på hösten. En undangömd trakt,
dit ingen af de stora stråkvägarna för, med
en fattig befolkning af torpare och småbrukare
och här och där några arbetare från det när-
belägna bruket.

Nästa lilla stuga har en vanvårdad träd-
gårdstappa med bristfällig grind. På husets
veranda står en arbetare i skjortärmarna.

"Hvad ska nu det egentligen tjäna till?"
säger han hårdt och griper fatt i rösträtts-
listan.

Rösträttsfrun har dragit sig in i ett gult hus
på andra sidan och lämnat intagandet af ve-
randan och dess besittare åt den mest resoluta
af sina två yngre följeslagerskor.

"Det blir inget bevändt med kvinnornas
rösträtt, förrän ni ställer till storstrejk." Hans
ton är om möjligt än hårdare och mer af-
görande.

"Männen ska ha sin rätt först," säger en
äldre man inifrån stugan.

"Och så ska vi afskaffa kungen och ha en
president och krigshärens och slippa betala alla
de många pengarna, som går till generalernas
löner. Och si sen, när en sån där general-
stofil blir gammal, så ska han ha pension
också. Nej, ingen militarism, fred ska vi
ha — — —"

"Kvinnorna kommer naturligtvis att bli de
bästa i arbetet för freden," skjuter den unga
kvinnan beslutsamt in. Det är inte mycket
tid, de ge henne att tala. Så fort de hämtat
andan, bryter det löst igen, detta virrvarr af
uppsnappade och osmälta halvesanningar om fri-
het och människorätt.

Inne i stugan visar sig äntligen en kvinn-
lig varelse, hustru till arbetaren på trappan.
Hon säger ingenting, men hon skrattar hårdt
och rätt, när mannen slungar ut sina fördö-
mande ord.

Den främmande flickan slits mellan känslor
af medlidande och rädsla. Hon vet inte, om
hon skall gå, hon ville så gärna ge och få
några milda ord och har i samma ögonblick
som en vision af de handlingar, som en gång
skola bli frukten af dessa vilda, förvirrade ord
och blickar.

Hon tar papperet ur mannens hand och går fram till hans hustru.

“Tycker ni, att kvinnornas anspråk äro rättvisa, så vill ni väl också skriva ert namn här,” säger hon hastigt, som om det gällde att vinna tid undan förföljare.

Kvinnan ser på henne och möter hennes ärliga blick, som lyser af godhet.

“Inte för att det tjänar någonting till,” säger hon och får samma svar som alla de andra tusentalen, som visat samma räddhåga före henne:

“Om alla hade sagt så, skulle vi inte nu ha öfver 60,000 namn.”

De bägge männen ha råkat i tvist med en tredje, yngre och hetsigare, huruvida Lundberg eller Håkansson är värdigast att bli president, och medan de skrika alla på en gång utan att höra på hvarandra, flyr flickan med heta kinder ur stugan.

De två andra rösträttsdamerna vänta på landsvägen.

“Det var ju ett helt äfventyr, du Elsa,” säger rösträttsfrun, då hon berättat, hur hon blifvit mottagen.

“Ja, och det värsta är, att jag inte vet, om jag ska skratta eller gråta åt det!” —

Öfver berghällar genom hagar af björk och bok vandrade de tysta landsvägen fram, tills de kommo till tre röda stugor innanför tre små, små trädgårdstäppor. Där delade de sig och anföllo hvar sitt lilla igenbommade hus.

“Har ni hört talas om kvinnans rösträtt?” frågade försiktigt den yngsta i rösträttstrion, då hon kommit in och omsorgsfullt stängt dörren efter sig — instinkten säger henne, att det hör till den allra enklaste höflighet på landet att släppa ut så litet som möjligt af spiselvarmen. I de låga rummen är hett som i ett romerskt bad.

Jo men, hade de så.

Det var en medelålders kvinna med ett barn på armen, som talade.

Om hon då ville skriva sitt namn på listan för kvinnornas masspetition och på så sätt hjälpa till, att det blef något af med kvinnornas inflytande på lagstiftningen?

Jo men, var det ingenting annat så. Hvarför skulle inte kvinnorna få föra sin talan lika väl som männen?

Hon satte varsamt ned bytingen på golvet.

“Se, det är en liten stockholmspojke, ska jag säga. Honom får jag sexti kronor om året för. Men henne därborta får jag inget för. Det är min systers flicka, och hon är död.”

Hon pekade på ett litet barn, som sof på den högt uppbäddade sängen.

“Spring nu vackert ut och lek, så är Kurt en snäll gosse.”

Men pysen står kvar och stirrar på den främmande fröken, tills dörren slutit sig om henne.

De två andra dröjde ännu, och hon fick god tid att tänka på kvinnan, som hon nyss lämnat. Så enkel och hel och moderligt varm hon var i sin omsorg om två små barn, som inte voro hennes.

Då de tre damerna återfunnit hvarandra, förenade de sig i en gemensam undran, hvar alla kvinnornas män höllo till. Här kommo de öfver det ena kafferepet efter det andra, men inte en manlig individ hade någon af dem sett med undantag af Elsas arbetare.

Återigen en rad stugor med samma brännande atmosfär inom tillbommade fönster och dörrar. På de flesta ställen möttes de af intresse för saken eller åtminstone af vilja att förstå hvad frågan gällde.

Två små träskotöser, som de mötte, lofvade att visa vägen till “farbror Svenssons”, som

bodde ett stycke in i skogen. De bägge flickorna skulle ge sig af dit, medan frun stannade i en stuga vid landsvägen. Töserna klängde öfver stengärdesgårdar, och stadsflickorna klängde efter. Träskorna smälde mot de flata hållarna, och ibland roade de sig med att slänga dem långt in i buskarna och jaga efter dem. Eller också höllo de hvarandra om lifvet, där stigen tillät två att gå i bredd, och talade om, hur många år de hade kvar, tills de skulle bli konfirmerade och allt som sedan skulle hända. Rösträttsfrökarna voro bägge från upp-Sverige och förstodo inte mycket af tösernas sydsvenska dialekt, men de fångade liksom glimtar ur dessa kvinnoömnens längtan ut i den okända världen. Staden låg för nära deras bygd, de hade också hört om Amerika, och de räknade nu på fingrarna väntetiden, som återstod, innan de skulle få taga det förlofvade landet i besittning.

Vägen var lång, men till sist kraflade de sig öfver den sista stengärdesgården och sågo en liten grå stuga med torftak midt i ett stort potatisland. Utanför knuten stod torparens själf, alldeles inhucklad i sjalar, konstrikt virade den ena ofvanpå den andra såsom kvinnor af folket för sed hafva.

Hon hade ett vänligt uttryck i sitt stora fula ansikte, och hon kände tydligen det stimulerande, som låg i ett besök utifrån världen. Därför bjöd hon också de främmande frökarna stiga in i stugan, där hennes gubbe satt. De slogo sig ned hos gubben alla tre och kommo snart till en rörande enighet både om riksdagen och om kvinnans politiska rösträtt. Endast från gubben på sofflocket kom en svag invändning.

“Det får allt lof att vara en, som ska vara bas.”

Gumman kunde inte skriva själf, men lämnade utan tvekan tillåtelse till att hennes namn kom med på listan. Och när den yngsta rösträttsdamen satte sig vid fällbordet för att skriva Bothilda Svensson, föllo hennes ögon på tidningen Arbetet, som tjänade som underlag åt pelargonerna i fönstret.

Så bar det af genom skogen igen. Det skymde starkt mellan stammarna.

Med det annalkande mörkret tycktes de tre kvinnornas energi växa. De svepte som stormvindar öfver byarna, de hvälfde planer på alla kvinnor de sågo på vägen, och endast omöjligheten att skriva utan penna och utan fast underlag hindrade dem från att antasta hvar mötande. De slutade med en stormlöpning mot två mjölkande pigor i en kolmörk ladugård, men förklaringen, att “dom borde sköta’t, som sköttet förut,” och deras medfödda sinne för humor kommo dem till sjyst att draga sina färde.

Nymånen öfver en väldig, blågrå molnbank gaf intrycket af ett aflägsset berg bortom löfskogen och åt landskapet ett drag af storhet och allvar, som den nyckfulla och leende naturen eljes saknade.

De tre stadsdamerna voro uttröttade och kände en invärtes tomhet af att ha talat så mycket och att ha försökt få ett fast grepp i så många olika människors idévärld. Ju längre de gingo, desto lönlösare syntes dem deras eftermiddagsarbete,

De hade kommit som främlingar från en okänd värld till dessa kvinnor och uppmanat dem till en handling af samhörighet. Hade de kunnat göra riktigt klart för någon af dem, att de hade en gemensam sak att arbeta för?

Så många kvinnoöden de skyttat! Utsläpade kvinnor som den lilla bleka varelsen med den stora barnskaran, som tyckte, att “fruntimret väl kunde ha lika mycket förstånd att

Brud- & Bröllops-

sidentyger, i hvitt, svart och kulört, sista nyheter

ouppnådt urval från 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Sändes tull- & portofritt direkt till privata.

Profver omgående franko.

Schweizer & Co, Luzern S 5, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

afgifva om sina angelägenheter som mannen“, eller förbittrade, förgrämda kvinnor som hustrun hvars man var drucken, inte bara denna söndagseftermiddag, utan alla. Ett par lyckliga mödrar till sist, som med stolthet visat sina barn, bleka af den kväfvande luften i den öfverhettade stugan.

Var det inte orimligt att begära, att alla dessa skulle ha kraft till öfvers för någonting annat än hvar dags plåga? Och i alla fall hade de mötts af förståelse. Det var ett tungt ansvar att bära alla de namn, som de förde med sig hem på sina listor. När Sveriges kvinnor skulle få rösträtt, blef det ju de bildades fåtal, som skulle ha mest tid och kraft att sätta in. För dem skulle det en gång gälla att söka lätta de bördor, som hvilade på deras hårdt arbetande systrars axlar. Skulle de då minnas sambandet, som de sökt, när de behöfde känna det?

SVENSKA HEM — ETT ÅRSBARN.

“SVENSKA HEM” kan på visst sätt betraktas som årsbarn nu i dagarna. — Behöfver jag påminna Iduns lärarinnor om hvad Svenska Hem är?

När föreningen kunde öppna sin första butik för ett år sedan, var denna för medlemmarna det påtagliga beviset för att en grupp Stockholmskvinnor vågat mera än de kvinnliga kooperatörerna någon annanstädes. Till den konsumtionsförening, uteslutande sammansatt af kvinnor, som Svenska Hem representerar, finns intet motstycke. Och nu äro föreningens båda butiker, dess framgångsrika sträfvan under ett år, det till nära 800 utvuxna medlemsantalet, dess lyckliga öfvervinnande af de svårigheter, som alltid måste möta ett nytt företag, och som ett ögonblick hotade att ta öfverväldigande dimensioner för Svenska Hem, ett bevis för att vi kunna anse oss ha lyckast. Vi ha blicken fäst på framtiden med lugn tillförsikt, i medvetande om att det är ett år af ärlig kamp och små säkra segrar, som ligger bakom oss.

Framgången har gett oss mod att hoppas, att vi verkligen slagit in på den rätta vägen till vårt mål. — Det är kanske inte så många utomstående som veta, hvart Svenska Hem egentligen syftar. Att den är en kooperativ förening har man klart för sig, men hvad var det som gaf impulsen till den? Var det verkligen ett starkt känt behof, som kallade den till lif?

Påståenden äro så litet tillfredsställande svar på sådana frågor, i synnerhet när de afges från partiskt håll. Men verksamma, intresserade husmödrar behöfva inte gå längre än till sig själfva för att få bekräftelse. En husmor vet

Klädningar

tvättas eller färgas absolut bäst och billigast hos **Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.**

EN FILIAL.

*Undertecknad, som jag
och Gunnars förmodade,
men dessamma motstånd
alla anser sig en god
billet på den dryg tält. och
hållit.*

*Lagerberg & Thelinius
af af Lilla Hjälpeplan och
Påljön som jag kommer i...*

bäst att det är dyra tider vi lefva i. De dagliga, små men många, utbetalningarna gå genom hennes händer. Det är på henne som den dagliga omtanken, för att få hemmets debet och kredit att stämma, hvilat. Med sin uppöfvade, praktiska blick försöker hon att finna utgifter, som kunde reduceras, och kommer till den slutsatsen att den kanske i sig själf dyra varan blir dyrare, därför att det i allmänhet inte är henne möjligt att erhålla den till dess första, ursprungliga pris. Hon måste betala för mellanhändernas arbete att skaffa den till henne i många små partier, och hon måste betala för att mellanhänderna skola få sina debet och kredit att stämma.

Lefnadsbehofven äro nu en gång för alla sådana, att en aldrig så energisk husmor inte kan skaffa sig de direkta förbindelser, som kunna fylla behofven, mer än i några få fall. Det vill säga — inte hon ensam, känslan af vanmakt är ju alltid störst för den som kämpar ensam. Hvad det emellertid vill säga att kämpa i sammanslutningens tecken, om det också från början är med små och svaga vapen, ha de engelska arbetarna, som började kooperationsrörelsen på lifsmedelområdet, visat.

Det var fröken Anna Whitlock, som väckte idén till att husmödrarna i det dyra Stockholm skulle följa de engelska arbetarnas exempel och bilda sin egen affär, vara sina egna mellanhänder och i godt samarbete göra sina gemensamma besparingar. Det var fröken Whitlocks outtröttliga energi, som väckte det intresse hos många, som var nödvändigt för starten, och det var därför ytterst till henne, Svenska Hems medlemmar hade att rikta sin tacksamhet på föreningens bemärkelsedag, den 8 november.

GRETA STARE.

SVENSKA HEMS NYÖPPNADE FILIAL KÄRLBERGSVÄGEN 16.
A. BLOMBERG FOTO.

DET ÄR INTE med anledning af Drachmanns besök och festligheterna för honom. Det har inte med den danske diktaren att göra. men ganska mycket med svenska och danska författare, med svenska teatrar och svensk publik. Det kan knappast undgå den, som något gör sig besvär att tänka öfver våra teatrar repertoar, ty Stockholm är i öfverraskande grad i teaterhänseende en filial till Köpenhamn.

Då man inte kan stå på egna ben, måste man söka stöd hos andra, och har man väl gjort det en rundlig tid, så glömmer man att man har några själf. Vår teater var så länge utan svenska ben, att den till slut inte ville ha dem. Man trodde rent af, att det inte fanns några som passade, och för dem, som under hela sitt lif varit vana att gå med franska konstben och som inbillade sig vara parisare i stället för stockholmare, passade de inte heller. Kom inte och säg att det inte fanns några, ty det fanns. Men de refvo hål i mattor, som voro bortskämda med blankskinnskor, och de tyungo motspänstiga hjärnor att tänka svenskt, och intetdera ville man. Den store spelade man inte, och de små lyckades man skrämman. De fingo klart för sig, att det var ett brott att skriva dramatik. Skrif vers istället, rådde man, det är ett vackert och oskyldigt tidsfördrif. Och man skref vers och romanböcker och tittade skyggt på de franska konstbenen, som voro så elegant formade och som inte passade.

Det gick utmärkt till en tid, men en obehaglig dag gjorde man en ledsam upptäckt. Fabrikanterna i Paris hade tagit sig orådet före att ändra sin modell. Dumas, Sardou, Gondinet voro urmodiga och de nya hjärnor, som skrefvo för Théâtre Français, för Odéon och Renaissance, skrefvo efter nya recept. Det har ännu inte lyckats någon att begripa, hvarför de moderna mannekängerna inte visade sig slå an i Stockholm. Somliga gissade på fel i den franska konstruktionen, andra sköto häftigt skulden på en illasinnad och genstörtig kritik, som inte förstod det fina i kråksången.

Anledningen må ha varit hvilken som helst, säkert var, att den nyaste franska komedien led nederlag. Det ena efter det andra. Hvarifrån skulle man nu hämta pjäser, ty att det inte fanns svenska som dugde, var klart. Man sökte i alla väderstrecken, gjorde en fransk visit i London, en annan i Spanien och tog för sig grabbnävar af tysk dramatik, som väl borde gå i "die dummen Schweden". Man hade inte räknat fel. Det gick. Och det kom tyska militärpjäser och tyska lustspel och dramatiserade tyska följetonger ur "Gartenlaube" och äppeltyska pjäser och Hauptmann och Sudermann och "Lifvets maskerad" och "Rosenlogen". Under de täta utländska resorna hade man emellertid kommit att stanna i Köpenhamn, och där hade man gjort den lika angenäma som öfverraskande upptäckten, att det fanns en inhems dramatik. Angenäm, därför att det var nära och bekvämt, öfverraskande, därför att det visade sig, att den danska teaterpubliken gick och såg danska pjäser. Tänk!

Något sådant hade man inte kunnat föreställa sig, och man satte sig att fundera öfver fenomenet. Hvarpå kunde det bero? Naturligtvis inte därpå, att de danska teatrarna omhuldat dansk dramatik och ledt den från nederlag till seger. Naturligtvis

inte på publiken, som i tid lärt sig att skilja mellan "Ströget" och Boulevard de l'Opéra. Allra minst på kritiken, som inte ställt sina anspråk på inhems produktion alltför högt, som ständigt hållit danska pjäser under armarna och som inte ens tvekade att göra "Asta Kanning" till en scenisk succès, därför att människan var danska och hennes författare ung och öerfaren. Orsaken var en annan. De danska författarna voro skapade för teatern, de hade scenen i blodet liksom de svenska lyriken. Här låg det och det kunde man acceptera utan att slå sig själf i ansiktet.

På detta sätt har det kommit sig, att vi sedan några år tillbaka blifvit en afläggare af Köpenhamn. Hvad som går därnere den ena månaden, går ofelbart här den andra. Några exempel från den allra sista tiden: "Far och son", "Lyngaard C:o", "Stadens stolthet", "Tant Cramers testamente", "Gurre", "Asta Kanning". Snart kommer "Det mystiska arvet", och herr Ranft har nyligen köpt "Lögnens ansikten". Jag skulle vilja se Dagmar-teatern köpa en pjäs af en svensk underlöjtnant. Är det någon stor dramatik, detta? Nej, det har inte fallit danskarne in att begära mästerverk. De äro nöjda med måttligt och de ha fått hvad de begärt.

Är det nu nog med vårt vasallförhållande? Inte ännu. Så snart en dansk teater har premiär, stå de svenska tidningarnas spalter öppna. Man telegraferar och skrifer. Hvad som intresserar morgonpubliken på "Paraplyen" och "à Porta", måste gifvetvis äfven vi ha i oss. Det går inte för sig annars. Vi gå ännu längre. Om en dansk pjäs af tredje eller fjärde rang med nöd räddas från fiasko i Hamburg eller Köpenick, så notera vi det genast i Stockholm. Med förlof: hvad angår det oss?

Hvad gä oss nu danskarne i utbyte för den uppmärksamhet vi ägna dem, att inte tala om våra sköna honorar? — Wied fick ett par tusen för "Stadens stolthet" och fru Esmann omkring 4,000 för "Far och son". Ja, hvad få vi? Naturligtvis ingenting. Det är sant, Dagmar-teatern skall visst ge Strindbergs "Gustaf Vasa", som ändtligen och ensamt af hans stora dramer hittat vägen öfver Sundet, och Folketheatret har af ren olyckshändelse råkat fastna i "Spindelväfven". Men för öfrigt ingenting. Skola vi vara ledsna på danskarne för det? Nej, men lyckönska dem i stället. De behöfva oss inte. De kunna reda sig själfva. De stå på egna, goda danska ben — inte synnerligen solida, inte så värst eleganta heller och allra minst några mästerverk, men danska, danska...

Den dagen, då vi kunna säga detsamma om oss, har Stockholm upphört att vara filial. Så ge oss då svenska pjäser sådana de nu äro. Låt bli att skrämman folk med den dramatiska busen. Slå inte ihjäl en författare, därför att han inte är någon storhet. Han kan vara duktig karl för det och gör antagligen så godt han kan. Kanske att han rent af lär sig något till nästa gång. Både teatrar, kritik och publik ha skäl att erinra sig det franska ordspråket: "la critique est aisée, l'art est difficile".

THORE BLANCHE.

Till Bibelupplagens

abonnenter följer hädanefter tills vidare
ett bibelark hvarje vecka, för att arbetet
skall hinna avslutas före årets slut.

Drick SALUS CACAO!

100 gram plomberad påse 35 öre. Renare och mera välsmakande kan Ni icke erhålla, men väl — dyrare.
HULTMANS FABRIKER, MALMÖ.

VINTERSKYMNING, MOTIV FRÅN RÄMEN. OLJEMÅLNING AF A. SCHULTZBERG.

TVÅ MÄRKLIGA NYBYGGNADER.

VI MEDDELA på sidan 550 några afbildningar af tvänne nybyggnader, som hvar i sitt slag torde kunna påräkna våra läsaress intresse. Den ena är Malmö nya, i dagarna färdigvordna posthus, hvarigenom den skånska hufvudstaden får en glädjande tillökning i sina monumentala byggnader. Palatsets arkitekt är hr F. Boberg, som med detta verk lämnat ett nytt prof på originaliteten af sin begåfning. Det svenska drag, som genomgår all Bobergsk arkitektur, återfinnes också här i byggnadens solida gestaltning och den återhållsamma utsirningen.

En originiell idé äro de af korta pelare uppburna kupoler, som kröna de två sidotornen, och på hvilka arkitekten nedlagt det mesta af husets utsmyckning. Mot väggarnas mörkbruna och takets rödglänsande tegel göra de med sina färger i svart och guld en glänsande effekt.

Från förhallen kommer man in i stora expeditionshallen, som erbjuder en ståtlig anblick med sitt höga, hvälfda tak, sin väggfris med postala emblemer och sina fyra elektriska ljuskronor i taket. Denna hall är medels gallerväggar skild i olika afdelningar för bref, värdeförsändelser och paket.

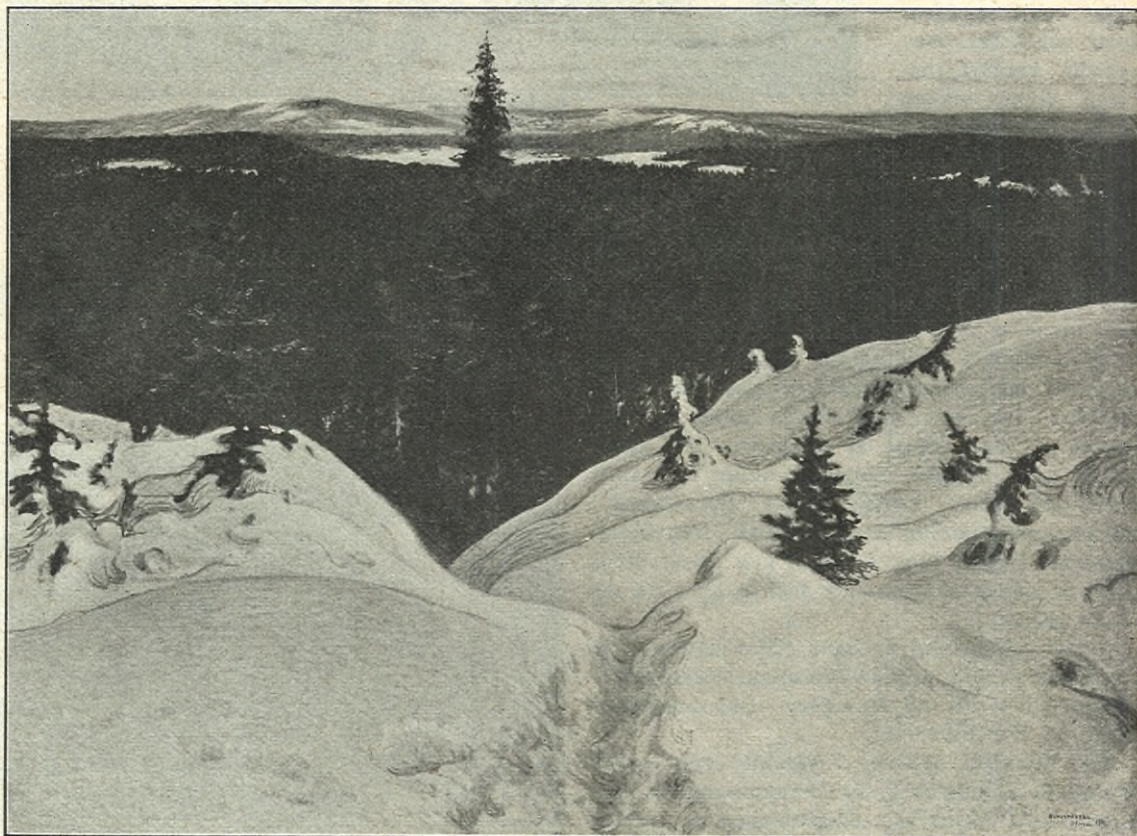
Posthusets inredning har skett under direkt öfverinseende af postdirektör Hugo Winroth, som för detta ändamål studerat olika posthusinredningar i utlandet.

Den andra byggnaden är Stockholms nya ridhus, som vuxit upp på bergshöjden i fonden af Idrottsparken. Detsamma har tack vare friherre S. Hermelins energi kommit till under loppet af detta år och kunde i söndags invigas och upplåtas för sitt ändamål.

Hvarje vän af den ädla ridsporten kan med tillfredsställelse konstatera, att husets inredning och samtliga anordningar tillkommit under en erfaren och fack-kunnig mans öfverinseende, ty allt, från samlingsrum, toalettrum och ridhall till stallar, selkammare och logement m. m. för körskolans elever är ljusst, luftigt och ändamålsenligt utan onödig lyx.

ANSHELM SCHULTZBERG.

DET ÄR ju en känd sak, att Sveriges konst för närvarande står i jämbhöjd med de förnämsta kulturlandens. Ett ytterligare erkännande i den riktningen är den inbjudan, som internationella konstutställningen i Budapest ställt till Sveriges konstnärer. Oaktadt det tyvärr stöter på stora vanskligheter att vid en utställning få se krafter ur olika konstläger samlade, torde man dock med de bästa förhoppningar emotse, att de konstnärer, som deltaga, komma att försvara det vunna ryktet.

VINTERAFTON. OLJEMÅLNING AF A. SCHULTZBERG. TILLHÖR MR CH. GILDEHANS GALLERI I ST. LOUIS.

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.

Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik, Vänersborg.

Försäljes i minut hos de flesta skohandlande i riket.

Antagligen kommer man att härvidlag i det närmaste få räkna på samma namn, som i hög grad hedrade vår konst i St. Louis 1904.

Till den svenska gruppens kommissarie är vald konstnären A. Schultzberg. Han har vid föregående expositioner visat sig vilja och kunna inlägga en för utställningarnas resultat värdefull energi, hvarför det måste betraktas som en synnerlig fördel för utställningen att konstnären ännu en gång

ANSHELM SCHULTZBERG. ATELIER JAEGER FOTO.

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.
G:D HOTEL NATIONAL.
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis.

samman till en klangfull harmoni i färg. Den hvita herrgården skymtar fram mellan stammarna och trädgårdslunden med sina nyvattnade kålplantor är af tilltalande realism. Det hela kommer en att tänka på "Liljenkronas hem", för hvilken dikt konstnären äfven vid vårt besök uttryckte sin alldeles särskilda beundran.

Såsom ett realistiskt motstycke framstår hans soliga vinterdag med kall gnistrande snö, unblå himmel och rimfrostiga träd. Som snömålare är ju också Schultzberg sedan länge känd, då han var en af de förste som hängaf sig åt studiet af snöns rika färgspel. Vinterdukarna på ateliern vittna om hans fortsatta landvinningar inom detta område.

Flera af Schultzbergs förnämsta dukar finnas i privatgallerier i utlandet, särskild Tyskland och Amerika. Glädjande är att så värdefulla arbeten som hans "Valborgsmässafton" på Nationalmuseum och de bägge målningar, med hvilka han är representerad i Göteborgs museum, stannat inom landet.

Att döma af den lifaktighet och det allvar, med hvilket Schultzberg förbereder sig till större kommande arbeten, har man anledning vänta, att han ännu icke nått kulmen i sin utveckling.

G. H. E.

velat ägna sin tid åt detta uppdrag, som kamratförtroendet lagt i hans händer.

Schultzberg liksom flertalet af våra verk samma konstnärer fann snart olämpligt att arbeta under stockholms-förhållanden. Sitt intresse har han delat mellan Värmlands och Dalarnas natur, men synes slutligen i Filipstads bergslag funnit hvad han egentligen sökt. Här erbjuder landskapet en rik omväxling på skogklädda höjder med praktfulla utsikter öfver sjöar och dalar. Den typiska bergslagsnaturen ligger staden så nära, att man efter

blott några minuters promenad befinner sig i den motivvärld, som inspirerar Schultzbergs konst. På en udde i sjön Daglösen ligger den för sitt sköna läge omtalade s. k. Bergmästaregården, där konstnären funnit en bostad efter sin smak och hvarifrån Idun i dag meddelar några bilder, tagna af Axel Bronell, Filipstad.

Vid besök i konstnärens atelier mötes man af hans många påbörjade arbeten från olika årstider och med vidt skilda motiv. Dualismen i hans konst är märkbar. Vid sidan af de rent lyriska dukarna finner man fullt realistiskt gifna. Lyrisk verkar "Syrenberså i sommarnattsstämning", där doften från blomklasarna ligger tung i luften och ljuset öfver sjön är mildt som en ung flickas kyss på ett barns panna.

Stark och manlig är hans "Mot natten", ett skogklädt urberg, som i vildmarken stiger skrämmande i den blå skymningen. Den duken har något af Pan öfver sig.

En uppgift, hvilken i särskild grad synes intressera Schultzberg, är försommarnatten med blommande fruktträd, omgifvande en typisk gård. Härom vittnar en större duk från Råmen, där fruktträdens blom i fint gifna förtoningar tillsammans med luftens guld smälta

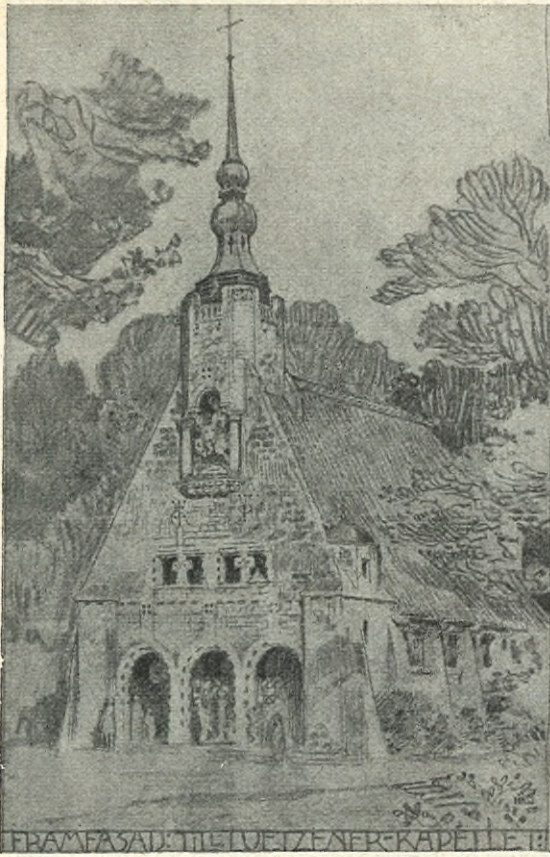
Det finns ett medel hvarigenom vi vinna, om icke fullkomlig, så åtminstone så stor lycka, som kan tillfalla en dödlig: detta medel är en uppriktig, uttröttlig verksamhet för andras lycka. I denna regel ligger liksom i sammandrag allt, hvad människan har ädelt. religionen sublimt, och sanningen obestridlig.

E. L. Bulwer.

1. BERGMÄSTAREGÅRDEN, ANSHELM SCHULTZBERGS HEM I FILIPSTAD. 2. INTERIÖR FRÅN KONSTNÄRENS ATELIER. 3. UTSIKT FRÅN TRÄDGÅRDEN. FOTO FÖR IDUN AF AXEL BRONELL, FILIPSTAD.

GUSTAF ADOLFS-DAGEN.

DET DEN 6 NOVEMBER GRUNDLAGDA GUSTAF ADOLFSKAPELLET VID LÜTZEN. KAPELLET YTTRE. EFTER EN PENNTECKNING AF ARKITEKTEN L. I. WAHLMAN.

VÅRT STÖRSTA fosterländska minne, som den 6 november, Lützendagen, väl får kallas, har i år högtidlighållits i hufvudstaden på ett mer glänsande sätt än vanligt. Anledningen gafs i sammanhang med den nygestaltade Gustaf Adolfsstoden, som nu äntligen efter ett års tragikomiskt långsamt omdaningsarbete fått framträda för stockholmarnes blickar.

Och därför blef Gustaf Adolfs torg i den töckniga novemberdagen platsen för en ungdomens imponerande hyllning till hjälteminnet, i det ett tiotusental skolbarn med flaggor i händerna marscherade upp kring stoden, medan regementsmusik ekade mellan palatsen, sånger ljödo och alla fönster och gatumyningar voro fyllda af skådelystna.

Vi meddela här en ögonblicksbild från det ståtliga ungdomståget samt ett par skisser till det votivkapell öfver Gustaf II Adolf, som på konsul och konsulinnan Ekmans bekostnad skall uppföras vid Schwedenstein å Lützens slagfält och hvartill grundstenen högtidligen lades den 6 november.

Ritningarna till kapellet äro utförda af arkitekten L. Wahlman, hvars ledande tanke här varit: "renässansen genombryter gotiken". Kapellet, som kommer att ligga i en skogs-dunge omedelbart bakom Schwedenstein, torde få en höjd af 20 meter, en längd af 21 meter och en bredd af 12 meter.

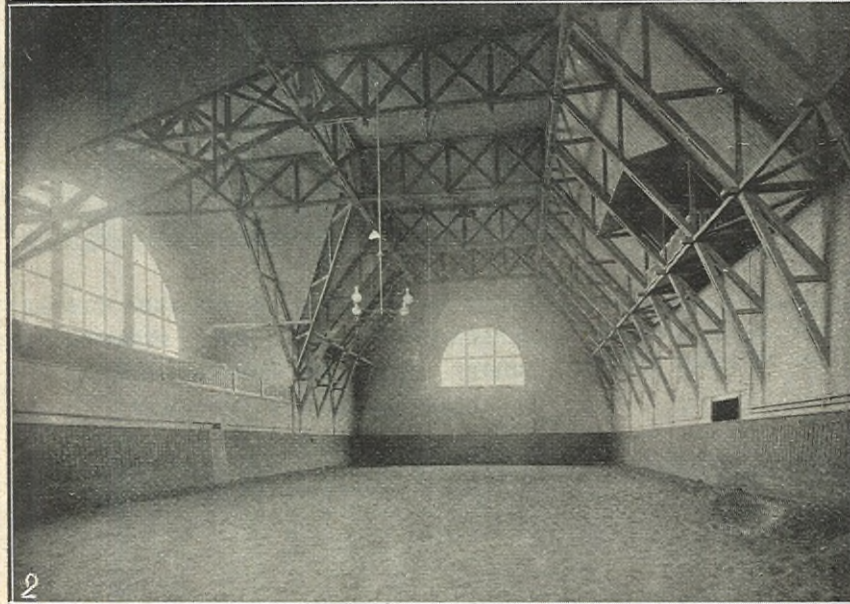
Vi hoppas i ett följande nummer kunna gifva ett par bilder från festen vid Schwedenstein, vid hvilken denna gång ett betydligt antal svenskar deltog.

DET DEN 6 NOVEMBER GRUNDLAGDA GUSTAF ADOLFSKAPELLET VID LÜTZEN. INTERIÖR AF KORET. EFTER EN PENNTECKNING AF ARKITEKTEN L. I. WAHLMAN.

DEN 6 NOVEMBER I STOCKHOLM. SKOLBARNENS PARADTÅG ÖFVER GUSTAF ADOLFS TORG FRAMFÖR DEN NYFULLBORDADE GUSTAF ADOLFSSTATYN. FRAMFÖR OPERAHUSET I FONDEN STADSFULLMÄKTIGE OCH ÖFRIGA INBJUDNA. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

STOCKHOLMS NYA RIDHUS VID STUREVÄGEN. 1. RIDHUSETS YTTRE. 2. STORA RIDHALLEN. A. BLOMBERG FOTO. MALMÖ NYA POSTHUS SOM I DAGARNE INVIGTS. 1. POSTHUSETS YTTRE. 2. STORA EXPEDITIONSSALEN. V. ROIKJER FOTO.

PÅ VÄG TILL NADDÖ.

SKALDEMÖTET PÅ NADDÖ.

DET HAR blifvit kväll. Lokomotivet på den smalspåriga banan till Vadstena arbetar sig fram genom mörkret, genom hvilket man blott då och då kan skönja en skog, några små sjöar eller ett par låga stugor. Genom tobaksdimman här inne i den låga rökkupén ser jag stora manskgestalter, de sitta så tungt på sofforna, deras lemmar se ut, som om de vägde mycket af sund kraft, det är breda bondryggar och muskulösa skuldror. Dessa svenska män verka titaniskt här inne

i den låga kupén, de imponera med sin storlek. — Sådan ser svensk urkraft ut, tänker jag — så uthålliga män ha vi visst inte många i Danmark.

Och jag vänder mig om för att hviska det till honom, som sitter bredvid mig.

Men då ser jag, att han är längre ändå — ett helt huvud högre än allt folket — och att han är lika sund och oförvekligad, oaktadt han är 60 år och just kommen från de största strapatser jag kan tänka mig — nämligen en veckas hyllning i Stockholm — den stad, där festens vågor gå högst i världen!

Så säger jag ingenting, men Holger Drachmann tar själf ordet.

Han lättar lite på sin röda fez, pustar ut ett väldigt rökmoln från den stora sjöskumpipan och säger:

— Ja, efter dessa dagar blir det inte lätt att få ett crescendo in i feststämningen; men om en stigning är tänkbar, så skulle det vara hos den man, hvars poesi jag sätter högst i Sverige — hos Verner von Heidenstam!

Och tåget rullar vidare.

Vi stirra ut vid hvar station: de likna hvarandra i mörkret. Men fram på kvällen stanna vi plötsligt vid en hållplats, som ser helt anorledes ut.

I ett fladdrande ljus från många facklor stå unga kvinnor och män församlade, och fram ur folkmassan träder en lång slank gestalt, hvars vackra adliga ansikte vi känna. Det är den svenske skalden, som nu bjuder sin danske broder välkommen och för honom till sin vagn.

Så åka vi ut på landsvägen in i mörkret; men framför oss se vi Naddö, belyst af hundratal flammande facklor, liggande på näset vid Vätterns strand. Den bruna röken hvirflar upp i blåsten från marschallernas gulröda bloss, men då vi nått gårdens inkörsport, skymta vi genom dimman en öppen dörr, genom hvilken ljuset kommer gästfritt emot oss och säger oss, att det redts till fest!

ANKOMSTEN TILL NADDÖ.

En kraftkälla för alla, som känna sig svaga och kraftlösa, som äro nervösa och sakna energi, hvars motståndskraft nedsatts genom nattande sjukdomar, är

SANATOGEN

Särdeles berömmande omnämndt af mer än 3,000 läkare. — Erhålles å apotek. — Illustr. Broschyr sändes gratis o. franko från Josephson & Reteike, Göteborg. Fabrikanter: Bauer & Cie, Berlin S. W. 48.

Den första måltiden är öfver; uppe i den gamla herrgårdens vackra rum brinna ljusen. Sängen och musiken ha förklingat, det är så stilla, så högtidligt här inne.

Flydda tiders porträtter på väggen, de gamla dukarna med ädelborna damer och herrar stirra ut i rummet. De passa så godt för detta ögonblick — skaldemötet på Naddö — där Nordens båda yppersta renässansgestalter sitta samman och höja sina glas för hvarandra.

Det är en syn man minnes.

De äro så olika och de kläda hvarandra så vackert.

Stark, smärt, muskulös, med skarpa linjer och mörka konturer kring ansiktet sitter den kloke fine svenske adelsmannen med ögon, som lysa af vänskap och beundran för den store danske vagabonden, som har blifvit hvit af att vandra världen rundt och att aldrig unna sig hvila.

Och de tala om Norden, om dess förtid, om dess framtid. Och det är inga pauser, och det blir sent. — Det är, som kände de, att i detta korta möte skulle inte en minut förspillas. Här är så mycket som skall sägas.

Men inte heller ett ögonblick gick förloradt; hvarken den kvällen eller de två dagar, som följde.

HOLGER DRACHMANN OCH VERNER VON HEIDENSTAM. ORIGINALTECKNINGAR FÖR IDUN AF E. VON STROKIRCH.

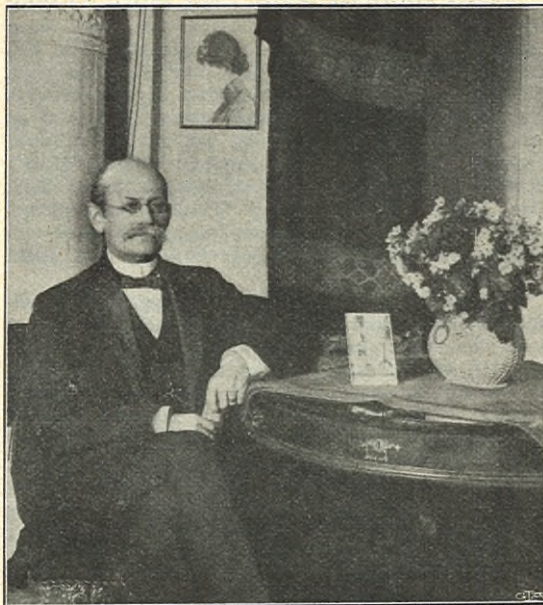
Heidenstam var en värd, som förstod sitt kall. Tidigt på förmiddagen kuskade han sin gäst till det minnesrika Vadstena, visade honom kyrkan och klostret och förde honom rundt i slottets alla rum.

Det finns väl intet mindre poetiskt än att få ett historiskt minnesmärke eller museum förklaradt af en vaktmästare, som levererar sin utanläxa till hvem som helst. — Och det kan inte gärna tänkas någon större poesi än det intryck, som Heidenstam gaf med sina kunskapsrika och spirituella berättelser om alla de egendomliga och halfglömda sägnerna från heliga Birgittas och Cecilia Vasas dagar.

Ja, kunde något komma upp mot det, så skulle det vara de ord, som skalderna uttalade på kvällen, då ljusen åter voro tända i rummen och begeistringen och det goda vinet hade bragt stämningen till sin höjd.

Hvad det är synd, att alla sådana goda, vackra ord skola glömmas och gå förlorade!

*

PROFESSOR AUGUST WIJKANDER. OLGA RINMAN FOTO.

Det påstås, att det går ett spöke på Naddö — annars vore ju heller inte gården fullständig i sin romantik. — Jag vet inte, om det är sant; men jag trodde det ett ögonblick. Ty om natten vaknade jag vid tunga steg i rummet inunder mig. — Men så säkert trampa icke andar i golvet! Jag lyssnade — och kände igen dessa steg: det var Drachmanns. Och jag förstod, att Vadstenas forntid och Naddös nutid hade hållit honom vaken och inspirerat honom till en dikt, som nu blef skrifven.

Den blef läst högt, när afskedet kom, och den har nu sin plats i en gyllene ram på väggen.

Och där skall den hänga som det vackraste minnet af de lyckligaste dagar, som Drachmann hade i Sveriges härliga land.

Det var skaldemötet på Naddö!

STEN DREWSÉN.

TVÅ JUBILERANDE PROFESSORER.

I LÖRDAGS firades i Göteborg ett märkligt jubileum, i det att 25 år då förflutit sedan professor August Wijkander blef ledare för det bekanta Chalmerska institutet därstädes. Den raska utveckling, som skolan ifråga tagit under det gångna kvartseklet och hvarigenom densamma nu intar en hedersplats bland ingenjörutbildningsanstalter i vårt land, kan hufvudsakligast tillskrifvas professor W:s utmärkta lärare- och ledareegenskaper. Trots denna sin maktpåliggande pedagogiska gärning har han jämväl funnit tid och krafter till annan verksamhet såsom ordförande i ett antal bolagsstyrelser och skötandet af olikartade kommunala uppdrag, bland hvilka särskildt må nämnas

UPPVAKTNINGEN FÖR PROF. WIJKANDER UTANFÖR CHALMERSKA INSTITUTET I GÖTEBORG.

Hylins Boro-Lanolintvål

och

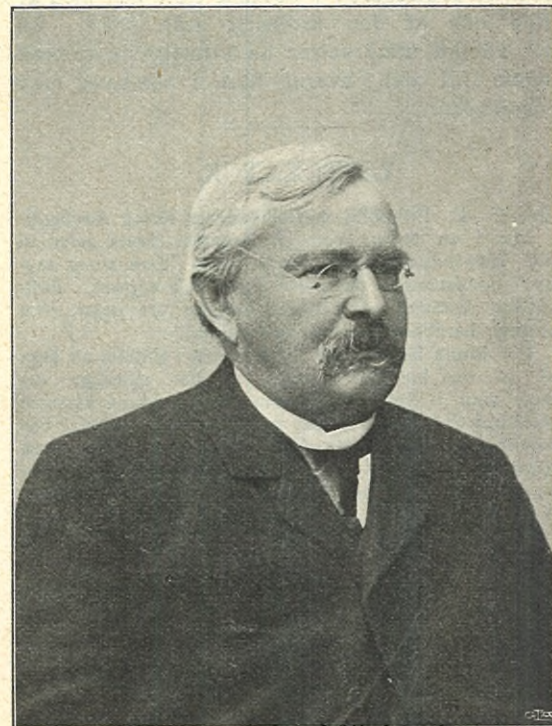
Hylins Victoriatvål

äro dryga, milda, välgörande och dock billiga.

nas hans befattning som ordförande i Göteborgs stadsfullmäktige.

Det Chalmerska institutet har kunnat och kan fortfarande glädja sig åt att se, hur från detsamma utexaminerade teknici vunnit framgångar såväl här hemma som i utlandet. Särskildt i Norge stå de svenska vägingeniörerna högt i ropet, och ej ett ringa antal "chalmérister" få årligen anställning i det forna broderlandet.

I medeltal utgå årligen 69 elever med full-

PROFESSOR F. R. KJELLMAN, SOM I DAGARNE FYLIT 60 ÅR. A. DAHLGREN FOTO.

ständig examen från de högre afdelningarna, Antalet under professor W:s cheftid inskrifna elever har varit cirka 2,400.

Jubileumsdagen firades med uppvaktning af en mängd gratulanter samt sång af elevernas sångkör m. m.

Professorn i botanik vid Uppsala universitet Frans Reinhold Kjellman ingick i söndags i sitt 61:a år, med anledning af hvilken bemärkelse-dag den frejdade vetenskapmannen uppvaktades af en deputation från Naturvetenskapliga studentsällskapetets botaniska sektion, hvilken bland annat till professor K. öfverlämnade en festskrift med titeln "Botaniska studier tillägnade F. R. Kjellman" och utgifven af forna och nuvarande lärjungar.

Bland vår naturvetenskapliga forskningsrepresentanter intar professor K. en af de främsta platserna. Som nyvorden filosofie doktor och docent i botanik i Uppsala medföljde han Adolf Nordenskiöld på dennes Spetsbergsexpedition 1872—73, hvarjämte han under den världsbekanta Vegafärden var den yppersta i Nordenskiölds vetenskapliga stab.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 45 (1036)

TORSDAGEN DEN 8 NOVEMBER 1906

19:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6:50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN..... > 8:—
IDUN, BIBELUPPLAGAN..... > 11:50
IDUNS MODETTIDNING..... > 2:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORSDAG.
ANNONSPRIS:
25 ÖRE PR MM. FÖRE,
20 ÖRE EFTER TEXTEN.
FÖR UTL. ANNONSER 40 ÖRE.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG.
MOTTAGN-T. KL. 2-3. ALLM. 402, RIKS 86 60.
BITRÄDANDE REDAKTÖRER:
J. NORDLING o. E. HÖGMAN.

BYRÅ:
51 DROTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10-4.
EXPEDITIONEN KL. 9-5.
ANNONSKONTORET 9-5.
ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONSANGELÄGENHETER BÖRA SÄNDAS TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL NÅGON RED.-MEDLEM PERSONLIGEN. REDAKTIONSTELEFONER: ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

NORDISKA MÖBLERINGS-AKT.-BOL.
MALMÖ • STOCKHOLM • GÖTEBORG
18 Birger Jarlsgatan 18
är Sveriges största affär inom branschen.

ANTRACIT
uteslutande från af oss
reprenterade grufvor.

Briketter, Hushållskol & Cokes.
Åtaga oss leveranser i partier om minst 1 hektoliter.

H. G. Söderbergs Import-Akt.-bol. Allm. Tel. 25 82.
Hufvudkontor: **Slussplan 63 A.** 461.

Barnängens Vademecum.
OBS! Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Grand Palais, Paris 1902, var Vademecum det enda, som erhöi högsta pris, Guldmedalj, i sin egenskap af »antiseptiskt munvatten».

Barnängens Tekniska Fabrik,
H. M:t Konungens Hofleverantör.

FÖRNÄMSTA MARGARIN
Arboga Margarinfabriks högsta märke.

Pris 50 öre.
IDUNS MODELLKATALOG
för hösten 1906.

Synerligen rikhaltigt innehåll. Koloreradt omslag. Finnes att tillgå i hvarje bokhandel och hos alla tidningsförsäljare, eller direkt från IDUNS EXP., STOCKHOLM. Portofritt om 50 öre insändes.

Norrk. Klädesv., drbild stufv. pass. t. Barnkl. Helylle Kamg. chev. 1.50, mod. Kappt. o. imp. Regnk-t 2.25, Dräkt. 2.00. Alla dessa kost. 3.50. Fabr.-kont. 1 tr. Kornhamnstg 55.

Smålandspostens
postprenumerations-siffror

voro den 23 Oktober 1906,
SMÅLANDSPOSTEN
5,259
SMÅLANDSPOSTENS HALF-VECKOUPLAGA
10,763

Då i dessa siffror icke ingå vare sig stads- eller lösnúmerupplagor, torde det intressera våra ärade annonsörer veta, att för närvarande uppläggas följande upplagor:

Smålandsposten i 7,200 ex.
Smålandspostens Veckoblad i 12,000 „

Samtidigt hade Vernamoposten och Ljungby-Kuriren, de två för Vernamo- och Ljungbybygderna afsedda ortstorganen, en postprenumerations-siffra af

1,671

och torde bemärkas af våra ärade annonsörer i dessa orter, att annons, beordrad till *ettdera* af dessa bygdeorgan, inflyter för *samma* billiga annonspris äfven i det andra.

Smålandspostens expedition, Wexjö.

Lektioner i Linnesämnad.
(äfven blusar, barnkläder etc.)
Praktisk metod, utan träckling. Hvarje elev disponerar en symaskin.
Karin Egnér. Eva Egnér.
Styrmanng. 21, 2 tr. Rikst. 35 30. Allm. el. 210 04.

Civils
flytande köttextrakt.
38 hedersdiplomer och guldmedaljer.

Fru Maria Lindeberg.
Egen tillverkning af KONFEKT.
28 Ös'ra Hamngatan 28. Ingång från Köpmangatan 1 tr.
GÖTEBORG. Telefon 77 94.

Au bonheur des Dames
60 Drottninggatan 60.
Specialité: Siden- och sammetsband samt öfriga till damtoaletten hörande artiklar. Största lager, billigaste priser.

Fjärde häftet af «Moster Emmas Väfbock» (moderna mönster till hemväfva mattor och gardiner). Erh. från utg. mot 1 krona 35 öre postförskött.
Adress: Kneippbaden

Gör Kaffet billigt
genom att alltid blanda detsamma med ARLA-KAFFE af Stockholms Kaffe-Aktiebolags berömda tillverkning. Därigenom erhåller man äfven den hälsosammaste och bästa kaffedryck som finnes att få, ty kaffets skadliga verkningar upphävas, magen blir icke förstörd och man känner sig icke nervös, som då enbart kaffe drickes, utan ett allmänt välbefinnande inträder. Enda lämpliga kaffetillsats, förordad af de mest framstående professorer och läkare. Paketer å 25 och å 10 öre i alla speceri- och diverseaffärer.

Köttextraktet BONIT
i flytande och fast form samt i kapslar rekommenderas.

BÄST ÄR
EKSTROMS JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-TEKN. FABRIK.

Lager
resolgttbo T
instmo T.

Tidaholms
Fantasimöbler efter fornn. modeller. Rikh. urval.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Försäljningsmagasin: Beridarebang. 27, Sthlm.

ARVID LUND, Damskräddare, 3 Norrmalmstorg 3. Förstklassig atelier för Promenad- och Ridkläder, Visit-, Supé- och Soareklädnings. Stort sortiment i franska och engelska Nouveautés till moderata priser.

EN god tvättmaskin är en stor lättnad för hvarje husmoder. Tvättmaskinen «Favorit» är en ekonomiapparat utan like, som efter endast en veckas användande inbesparar sitt pris. Finnes i hvarje välort. Järnhandel & Bosättningsnagasin samt hos Generalagenten A.-B. Julius Slöör, Stockholm.

Märd- och Skunk-boor m. m.
mycket stort urval till billigaste men bestämda priser.

Handväfda Linneväfnader.
Duktyger, handdukar, lakanslärt, näsdukar m. m., köpas bäst och billigast från Kungsätters Linneväfveri, Kungsäter. Katalog och prover gratis och franko.

C. J. LINDNER.
Skinnberedningsaffär. Handverkargatan 6.

Prenumerera på Idun!

DEN FRISKASTE och Angenämade är F. Paulis
ELECTA
Eau de Cologne
Ser ut så här

Köp Schweizer-Siden!
Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört från 90 öre till 13 Kr. metern.
Specialité: **sidentyger till sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoiletter** samt till blusar, foder m. m.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger, direkt till privatpersoner och sända dem tull- och portofritt till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern, S 3, (Schweiz), Sidentygs-Export. - Kungl. Hoflev.

Rationell sårbehandling.
 Sår böra skyddas icke endast mot infektion, utan även för giftiga och skadliga ämnen, som hindra läkningen. Detta oaktadt rekommenderas och användas många prepa ater till sårbehandling endast på grund af deras förmåga att döda bakterier.
 Enligt offentliga redogörelser af de skickligaste läkare, är originalfabrikatet Salubrin fullkomligt giftfritt och ett godt medel mot en stor del hudsjukdomar, till att hålla sår rena och friska m. m. På grund af dessa egenskaper och i följd af sin enastående förmåga att motverka och häfva svullnad och blodstockningar, vinner Salubrin oafbrutet allt större användning till behandling af sår, kontusioner, kylknölar, krännskador m. m. Om utspänning och sättet för användningen läs bruksanvisningen! Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co

TIDSFÖRDRIF

BOKSTAFSLEK.

Ur benämningen på en viss man, som är van att handtera hvassa föremål, dragas hvarannan bokstaf, och dessa ordnas till ett ord, som beteck-

nar någonting, hvaraf det finnes godt om i skogen. Af de båda midtersta bokstäfverna i detta nya ord får man sedan benämningen på ett mått.

LOGOGRYF.

Af de bokstäfver, hvilka ingå i namnet på en viss bergstopp i Europa, kunna här nedan betecknade småord bildas:

Hvad hvar och en sitt eget har, Och därför aldrig lika.
 Den vänskap — hvad? — för någon bär Skall icke vännen svika.
 En pärla i ett smycke, blått, Som pryder moder jorden.
 En vind, som fast den blåser friskt, Ej kommer ifrån norden.
 Ett verb, som säger att vårt mål I rättan tid vi nådde,
 En tidpunkt, då man skörda får, Hvad man en annan sådde.
 Den som vill hafvet — hvad? — i läns,
 Behöfver duktig skopa.
 Af hvad det finnes mer än en Blott uti Europa.

Säg, hvad han gjorde, lille — Hvad? — När sist han hade snufva?
 Och hvad han, tvingad, gjorde sig, Hur svårt han än sig grufva'.
 Ett foder, som bör vara grönt, Samt aromatiskt dofta.
 Hur var den, torparflickans kjol, Och äfven hennes kofta?
 Hur den, som lider göra plär, Af plågan grymt marterad.
 Till skillnad ifrån ljusan dag, Af mörker starkt markerad.
 Hvad man behöfver alla dar Att lifvet uppehålla.
 En känsla, som i gärning satt, Kan annans ofärd vålla.
 Två ting, som skydda hufvudet, Och djur med hjärnor trånga.
 Hvad flesta snillen ha haft stort — Så påstås det af många.

ARITMORER.

1, 6, 3, 2 = stad;
 4, 5, 1, 2 = sång;
 4, 6, 1 = prydnadsföremål;
 3, 2, 4, 2 = ur jordens innandöme;
 3, 5, 1, 6 = namn;
 4, 2, 3, 1 = dans;

1, 6, 3, 4, 2 = läkemedel;
 1, 2, 3, 4, 5, 6 = växt.

FYRKANTGÅTA.

	1	2	3	4	5
1	a	a	a	a	b
2	d	d	d	e	e
3	o	o	m	m	o
4	o	o	o	r	r
5	r	s	t	l	p

Bokstäfverna ordnas till samma ord i de hvarandra motsvarande våg- och lodräta raderna.

1) gammal stad, 2) på teatern, 3) i räkenskaperna, 4) villervalla, 5) verb.

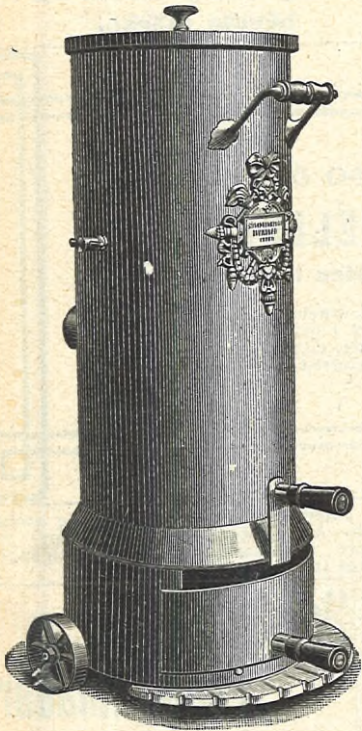
CHARAD.

Mitt första var Eva, där skön hon gick fram,
 Bland lustgårdens blommor och blad,

Friestedts-Kraftnäring
"MUM"

Svenska praktiserande läkare ha genom intyg och utredningar som åtfölja hvarje burk förklarad 'Mum' vara fullt pålitligt för klena barn, gamla o. svaga personer, för att tilltaga i styrka o. välbefinnande o. få motståndskraft mot sjukdom och svaghet. Säljes å kr. 1,75 pr burk hos hrr Apotekare och Handlande. I parti genom apoteken Nordstjernan och Gripen i Stockholm, Enhörningen i Gbg o. Lejonet i Malmö.

A. W. Friestedts Fabriks-Aktiebolag.
 Riks 6 18. La Nyg. 16, Allm. 25 47. Stockholm.
OBS! Mumkex. Mumkarameller. OBS!

Oöfverträffade. 32,000 sålda.
Söderbloms Bolag,
Eski'stuna.

Bäst och billigast är att alltid använda
A.-B. LINGONS,
Göteborg,
SYLT & SAFT.
 Finnes i hvarje specialaffär.

Patent. Hafregryn.
Gyllenhammars
 För reumatism och gikt äro GYLLENHAMMAR'S pat. Hafregryn och Hafremj i utmärkta. Gyllenhammars Barnkraftmjöl: friska barn förbli friska, sjuka bli friska.

Mathållningen
 i Kungl. Kronobergs regementets officersmess under nästkommande års vapenöfningar å Kronoberghed utbjudes till entreprenör. Närmare genom **Löjtnant A. von Post,** Vexjö.

Holländsk Cacao kr. 1:65 pr stor originalburk vid köp direkt å Kölnlageret, 24 Smålandsg.

Victoria Kängan
 Damernas Favorit!

är nu mera allmänt erkänd såsom den med rätta mest populära och efterfrågade kängsort. — Den tillverkas af skickliga skomakare af utslutande bästa materialer — i former af sällsynt elegans och oklanderlig passform. Försäljes i finare skoaffärer öfverallt och tillverkas af **Ludvig Traugott, Stockholm.**

Aktiebolaget C. O Borgs Söner i Lund,
 Färgeri & Kemisk Tvättanstalt, Ullspinneri & Väfveri, Garn- & Väfnadshandel emottager Kostymer, Klädningar, Draperier m. m., m. m. till Kemisk tvättning eller färgning och garanteras omsorgsfullt arbete. Firmans specialité äkta fornnordiska växtfärger å garner framhållas. Snabb expedition öfver hela Sverige. Frågor besvaras omgående.

Hvarför använda Såpa och dåliga tvättvälar, som fördärfva både händer och tvätt? Använd **SUNLIGHT TVÅL**, den skadar ej de finaste tyger eller arbeten, samt angriper ej heller den ömtåligaste hud. Följ bruksanvisningen!

SUNLIGHT Tvål

Tiden hastar! Prenumerera på Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning snart. Ni vet ej, hvad Ni förlorar på ett dröjsmål. Utvidgad Stockholmsredaktion.

Doktor J. Arvedsons Kurs
 i Sjukgymnastik, Massage och
 Pedagogisk Gymnastik,
 medförenligt kongl. maj:ts medgifvande
 samma kompetens o. rättigheter som en
 kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
 Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
 Prospekt på begäran genom Dr J.
 Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.
 Inf. gen. Stockholms Läkarsällning.
 Öron-, Näs- och Halssjukdomar.
Doktor Johan Ek,
 Hamng. 24, Stockholm.
 Mottagn.-tid Hvard. 2-4; Helgd. 10-11.

Doktor A. Kjellbergs
 kurs i massage och sjukgymnastik
 (ettårig) börjar den 11:te oktober. Begär
 prospekt! Stockholm, Mäster Samuelsen-
 gatan 70.

Doktor Carl Strömberg
 Bröst- och Hudsjukdomar.
 10 Vasagatan 10.
 Kl. 9-10 och 3-4. Allm. Tel. 87 87.
 Bernh. Lönnerblads Bad- & Luftkur-
 anstalt, Kuhneinstitut, Hedemora.
 Öppet 15 Jan.-15 Okt.
 Bestämda badterminer för år 1907.
 Anstalten står under Med. Doktor Hj.
 Selléns öfverinseende.
 Föreståndare: Bernh. Lönnerblad.
 Prospekt på begäran!

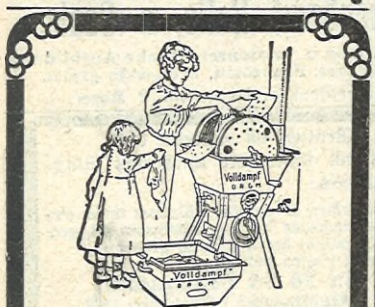
Systrarna Carlmarks
Sjuk- o. Konvalescenthem,
 Vallingatan 33, Stockholm,
 rekommenderas. Rikstel. 106 26.
 Fredr. Bremer-förb., Tunnelg. 25, läm-
 nar upplysningar om hemmet.

Gymnaster!
 En så godt som ny Handvibrator af
 Liedbecks konstruktion säljes för 100
 kr. (kostat 180). Vidare genom Fröken
 Anna Egnér, Asarum, Blekinge.

KAFFET KOKAR ÖFVER
 om man ej använder
 det patenterade

Säkerhets-
kaffelocket 'Over'
 som förhindrar all öfverkokning. Man
 tillvaratager med detsamma det värde-
 fullaste af kaffet, som annars går för-
 loradt, sparar kaffet samt håller kaffe-
 pannorna rena och fina. Passar till
 nästan alla kaffepannor. Kostar endast
 90 öre i de flesta järn- och bosättnings-
 affärer.

Stockholms Kaffe-Aktiebolag.

Ni spara
 mera än hälften af tid, såpa &
 bränsle och skona Ert tvättyg,
 derest Ni anskaffa Er

Johns Ängtvättmaskin
 (Märke "Voldampf")
 — Lämnas gratis på prof! —
 Skrif på svenska till
Aktiebolaget J. A. John
 Iversgehofen 122 vid Erturt (Tysk-
 land) efter prospektet och upp-
 gifter öfver förhandlare.
 För öfrigt fås maskinen i hvarje
 bättre järn- och bosättningsaffär,
 men gif noga akt på varumärket
 "Voldampf", då där finnes då-
 liga efterapningar.

Rudholms Kakelfabrik
 Mörcköping.
 Enkla och dekorativa kakel-
 ugnar i modern smakrikning.
 Ill. priskuran på begäran.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-
• AKTIEBOLAG •

— Etableradt i Stockholm 1880 —

1:a Anthracit

Hushållskol Cokes Briketter
 Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 179, 66 10.

Kleins
Dam regn-
 kra-
 gar
 äro de bästa, mest praktiska och billigaste
 Damer kunna använda. Därför redan 1000-
 tals i bruk!
 Den impregnering, som alla våra tyger
 äro försedda med, är sedan 25 år bepröfvad
 och erkänd som den bästa hvarför vi kunna
 garantera att de motstå till och med det
 häftigaste regn.
 Använd ett af våra regnplagg och Ni
 skyddar Edra öfriga kläder. Begär prof
 och pris från
A. F. KLEIN & SON, MALMÖ.
 Tel. 786.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
 AKTIEBOLAG.

STENKOL COKES
Anthracit
MARIE-BRIKETTER
 Varumärke. Rikstel. 427 2220 2012
 KONTOR: 22 SKEPPSBRON 22. 22 88
 17 STRANDVÄGEN 17. 60 19
 1 PARMMÄTAREGATAN 1. 61 98
 Allm. tel. 22 88 60 19 61 98

Pontyberem Colliery
 Englands förnämsta anthracitkolgru-
 Kommanditbolage
Kock & Co
 Kontor: 20 Skeppsbron, Stockho-
 säljer numera endast
Anthracit
 af denna sort.
 Slaggar ej; osar ej.
 Hvarje om sitt silfver och sina växter
 husmoder göre ett försök!
 Rikstel. 22 35. Allm. tel. 22 60

Vid val af Kokbok torde benäget uppmärksammas

Zetterstrands Kokbok

Sjätte upplagan (35:te—40:de tusendet)
 omarbetad af

Carlina Liljekvist

innehafvare af husmoderskola i Stockholm.

Med 4 planscher öfver styckning af slaktdjur.

Pris: I kart.-band 3 75, i klotband 4 50.

IDUN skrifer om denna nya upplaga:

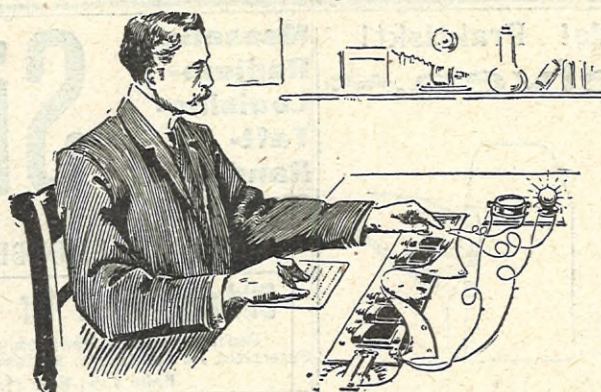
»Ett gammalt välkändt namn på den svenska kokkonstens områ-
 A. M. ZETTERSTRANDS KOKBOK — Fru L. har på ett förtjänstfullt
 löst sin dubbla uppgift att af det gamla bibehålla det värdefullaste och
 samma gång tillfredsställa den moderna smakens kraf — Språket är
 cist och lättfattligt och de nyare synpunkterna på konserveringsområdet
 deles beaktansvärda. Boken är klart och redigt uppställd, smakfullt utst-
 priset särdeles lågt, och anse vi oss med allt skäl kunna rekommendera d

Stockholm, Fr. Skoglunds förlag.

Prenumerera på Idun!

Elektricitet — Vägen till hälsa.

En just utkommen bok utvisar vägen.

Den är fylld af saker som sanna älskare
 af hälsa tycka om att läsa. Den skall in-
 gifva dem mod och upplysa dem om an-
 ledningen till och om botandet af deras
 åkommor. Den skall utpeka anledningarna
 och bli en säker vägledare till framtida
 styrka och vitalitet. Den är fint illustrerad
 och den omtalar huru andra hafva lidit och
 huru de blifvit botade. Den återgifver må-
 ga beryktade läkares åsikter och talar om
 deras arbeten. Den sändes fritt i slutet
 kurt till alla män och kvinnor, som äro in-
 tresserade i en sann hälsoerställare.
 Denna intressanta bok behandlar hälsans
 släktskap med lyckan. Den omtalar, huru
 Neryositet, Neurasteni, Sömnlöshet, För-
 lämnning, Fallandesot etc. skulle behandlas.
 Den förklarar framgångsrika resultat vid
 Reumatism, Ryggskott, Gikt och Ryggvärk.
 Välskända läkares åsikter angående Mag-
 åkommor, Förstoppning, Diarré etc. Lidan-
 den såsom Astma, Kramp, Hufvudvärk och
 Blåsåkommor afhandlas vetenskapligt.

Detta arbete är icke endast det intressantaste utan äfven det värdefullaste ur hälsosynpunkt som
 någonsin blifvit publicerad. Det beskriver "AJAX" TORR-CELL BATTERIET, en vetenskapligt tillverkad
 appliceringsapparat, som utan tvifvel åstadkommit långt mera för svaga och lidande än något annat känt
 medel. Batteriets sinnrika konstruktion, som sätter det i stånd att generera en stark och uthållig ström
 utan någon som helst laddning, gör dess användning i högsta grad bekväm.

Om Ni ej skulle kunna aflägga ett besök
 å vårt kontor, då batteriet gärna för Eder af-
 profvas, så sänd i denna kupong för att ge-
 nast erhålla boken.

SVENSKA ELEKTRISKA INSTITUTET,

(Afdelning 15) Regeringsgatan 9. Stockholm.

Var god sänd mig Eder fria bok: »En frisk själ o. en frisk kropp».

Namn:
 Adress:

Allm. Tel. 76 48. Riks Tel. 89 03.

MYRSTEDT & STERNS AKTIEBOLAG

STOCKHOLM. Kgl. Hofleverantör. DROTTNINGG. 11.

Allm. Tel. 45 67.

Rikstelefon 5 63.

Sveriges största Specialaffär i

Mattor, Möbeltyger, Gardiner, Möbler

m. m.

Största lager orientaliska mattor.

Allt till mycket låga, bestämda priser.

Känner Ni någon herre eller d
 som ej gärna önskar en god biförtjä
 Ingalunda! Önskar Ni själf en dyli
 blif agent för John Fröberg, Finssp
 Insänd 60 öre i postanvisning, en
 las gratis och franko 10 Cigarette
 st. goda Tvålar, 2 Medaljonger af
 10-öres storlek, den ena med text
 der vår» etc. och den andra med
 »Flitig var» etc. jämte illustr. pris
 å de varor, jag förer.

Spritstrykjärnet "SIMPLE"

praktiskt, elegant, billigt i bruk,
 tyckt af alla, levereras af oss i o-
 storlekar & prislägen. Begär prospe

CARL WALLÉN & Co,
 Göteborg.

Elektr. materiel, metaller & maskine
 Rikstelefoner 11 59, 11 09 & 65 74

**Snöhvitt tvätt utan bor-
 ning eller gnidning** erhå-
 med Castoriatvål. Absolut fri från sl-
 liga ämnen. 4 tvålar för kr. 1.15. 1
 nerlaget, 24 Smålandsg. (öppet 9-6)

Aktiebolaget
Göteborgs Ban

f. d. Göteborgs Enskilda Ban
 12 Brunkebergstorg 12.

Sparkasseränta 4 1/2 proc

Sydsvenska

Kredit-Aktie-Bolaget

STOCKHOLM. FREDSGATAN
 Afdelningskontor: GÖTGAN 31

Fonder: Kr. 14,650,000.

Emottager penningar & depo-
 tion, Sparkasseräkning och U-
 o. Afskrifningsräkning.

Kassafack 15, 20 o. 25 kr

Resekreditiv.

Kvinnliga juridiska byrå
 Triewaldsgränd 2, Stockholm
 A. T. 143 23.